

Zadeva C-232/24 [Kosmiro]ⁱ**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

27. marec 2024

Predložitveno sodišče:

Korkein hallinto-oikeus (Finska)

Datum predložitvene odločbe:

22. marec 2024

Pritožnica:

A Oy

Druga stranka v postopku:

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS Vmesni sklep [...] (ni prevedeno)
(VRHOVNO UPRAVNO SODIŠČE, FINSKA)**Predmet** Predlog Sodišču Evropske unije za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).**Pritožnica** A Oy**Druga stranka v postopku** Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (organ za varstvo pravic davčnih upravičencev, Finska)**Izpodbijana odločba** Keskusverolautakunta (glavni davčni urad, Finska) 25. oktobra 2022 št. 47/2022**Sklep Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče)**

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je odločilo, da se postopek prekine, in pri Sodišču na podlagi člena 267 PDEU vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe o razlagi Direktive Sveta 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je potreben za rešitev zadeve pred Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče).

Predmet spora in upoštevna dejstva

(1) Družba A Oy (v nadaljevanju tudi: družba) je pri glavnem davčnem uradu zahtevala izdajo vnaprejšnjega davčnega stališča o obračunavanju DDV za nadomestila, ki jih zaračunava svojim strankam za faktoring. Družba je pred Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) izpodbijala vnaprejšnje davčno stališče glavnega davčnega urada v delu, v katerem ta meni, da so nadomestila, ki jih zaračunava družba, protidajatev za dajanje kredita, ki jo je treba šteti za davka oproščeno finančno storitev.

Predstavitev upoštevnihi dejstev zahteve za izdajo vnaprejšnjega davčnega stališča

(2) V zahtevi za izdajo vnaprejšnjega davčnega stališča so upoštevna dejstva opisana na naslednji način. Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) mora o sporu odločiti na podlagi tega opisa.

(3) Družba A Oy v okviru svoje poslovne dejavnosti opravlja finančne storitve. Faktoring pomeni največji del poslovanja družbe. Je v lasti operativne matične družbe skupine, družbe B AB, ki na Švedskem opravlja podobne dejavnosti, za katere je potrebno dovoljenje.

(4) Stranke družbe običajno poslujejo v dejavnostih, v katerih je koeficient obračanja terjatev nizek. Namen podjetja, ki je stranka družbe, je v okviru sporazuma o faktoringu to, da s pričakovanim kapitalom iz terjatev, za katere so bili izdani računi, razpolaga takoj, in ne šele po izteku rokov, ki so v računih določeni kot roki za plačilo. Poleg tega se podjetja, ki so stranke družbe, s faktoringom razbremenijo ukrepov izterjave in opominjanja na plačilo računov. Terjatve, ki so predmet faktoringa, so nesporne terjatve iz poslovne dejavnosti podjetij, ki so stranke družbe, za katere so bili izdani računi.

Factoring s financiranjem računov

(5) Pri faktoringu z zastavno pravico, to je financiranju računov, družba svoji stranki zagotovi financiranje tako, da ji v okviru določenega skupnega limita da kredit v zameno za terjatve. Najvišji znesek limita temelji na analizi tveganja poslovne dejavnosti stranke, ki jo opravi družba. Družba ima pravico izbrati terjatve, ki jih sprejme kot podlago za financiranje, torej tiste, za katere stranki daje kredit. Če je terjatev v okviru dajanja kredita sprejeta, družba izplača stranki del zneska terjatve v skladu z dogovorjenim razmerjem med vrednostjo kredita in vrednostjo zastavljenih terjatev, zmanjšanega za nadomestilo, ki pripada družbi.

Razmerje med vrednostjo kredita in vrednostjo zastavljenih terjatev lahko pokriva celotno nominalno vrednost terjatev ali pa je nižje.

(6) Pri financiranju računov se terjatve stranke uporabljajo za zavarovanje za financiranje, ki ga zagotovi družba. Stranka ostane upnik v razmerju do dolžnikov iz računov, torej strank iz računov, in še dalje nosi tveganje neplačila v primeru insolventnosti strank iz računov.

(7) Strankinim strankam iz računov se pošlje izjava o odstopu terjatev, ki so bile zastavljene družbi, v skladu s katero so terjatve ob zapadlosti dolžne plačati družbi. Kredit, ki ga družba da svoji stranki, se zmanjšuje v obsegu, v kakršnem družba prejema plačila od strank iz računov.

(8) Družba je odgovorna za opominjanje na plačilo v zastavo prejetih terjatev in izvensodno izterjavo. Če družba v določenem roku, praviloma v 18 dneh od zapadlosti, ne prejme plačila katere od terjatev, ki je podlaga za kredit, ali če domneva, da terjatev ne bo poplačana, lahko terjatev odšteje od vsote terjatev, sprejetih v okviru danega kredita. V skladu s sporazumom o financiranju mora takšno terjatev stranka plačati družbi v višini končnega zneska odštete terjatve.

Factoring s prodajo terjatev

(9) V primeru faktoringa s prodajo terjatev se družba zaveže, da bo od stranke kupila terjatve, za katere so bili izdani računi. Družba in stranka se dogovorita o skupnem limitu, to je najvišjem znesku, do katerega se družba zaveže od stranke odkupovati terjatve. Najvišji znesek limita temelji na analizi tveganja poslovne dejavnosti stranke, ki jo opravi družba.

(10) Stranka v okviru sporazuma družbi sporoči podatke za identifikacijo še nezapadlih terjatev, ki jih želi prodati družbi. Družba ima pravico izbrati terjatve, katerih odstop bo sprejela. Ko je terjatev v okviru sporazuma sprejeta, družba plača stranki za odstopljeno terjatev v skladu s pogoji pogodbe med družbo in stranko bodisi celotno nominalno vrednost terjatve, bodisi del nominalne vrednosti računa.

(11) Pri faktoringu s prodajo terjatev se imetništvo terjatev in tveganje neplačila v primeru insolventnosti dolžnikov preneseta na družbo.

Nadomestila za faktoring

(12) V pogodbi med družbo in stranko so določena nadomestila, ki jih prejme družba. Po zneskih sta najvišji plačili faktorinška provizija in nadomestilo za vzpostavitev.

(13) *Faktorinška provizija* je v odstotkih izraženo nadomestilo, ki ga zaračuna družba za vsako terjatev, zajeto v sporazumu. Višina provizija se določi glede na rok za plačilo terjatev tako, da je toliko višja, kolikor daljši je med stranko in

njeno stranko iz računa dogovorjeni rok za plačilo financirane terjatve. Na višino provizije vpliva tudi bonitetna ocena stranke in strank iz računov.

(14) Pri faktoringu s financiranjem računov je na primer lahko v okviru 100-odstotnega razmerja med vrednostjo kredita in vrednostjo zastavljenih terjatev kot provizija družbe dogovorjen en odstotek vsake terjatve s tridesetdnevnim rokom za plačilo, pri čemer družba stranki za vsako zastavljeno terjatev v nominalni vrednosti 100 EUR da kredit v višini 99 EUR. V tem primeru stranka družbi plača faktorinško provizijo v višini enega EUR. Družba prejme preostali znesek bodisi neposredno od stranke iz računa po zapadlosti zastavljene terjatve bodisi nazadnje od stranke.

(15) Pri faktoringu s prodajo terjatev se višina faktorinške provizije določi na enak način kot pri faktoringu s financiranjem računov. Pri obeh sporazumih družba provizijo prejme vnaprej.

(16) *Nadomestilo za vzpostavitev* je fiksno plačilo stranke družbi za aktivnosti, povezane z vzpostavitvijo in začetkom postopka faktoringa, ki med drugim vključujejo obveznosti v zvezi s predpisi o pranju denarja.

(17) Poleg tega družba med drugim zaračunava ta nadomestila:

- *Nadomestilo za limit* je v odstotkih izraženo nadomestilo za limit, ki ga je družba odobrila stranki in je stranki na razpolago. Višina nadomestila za limit je določena na podlagi najvišjega limita. Gre za plačilo družbi za to, da je stranki odobrila limit.
- *Mesečno ali letno nadomestilo* je plačilo za tekoče upravljanje sporazuma.
- *Nadomestilo za obdelavo računa* je fiksno nadomestilo za vsako terjatev, za katero je izdan račun. Nadomestila krijejo stroške, ki družbi nastanejo s prenosom in upravljanjem terjatev.
- *Letno nadomestilo za portal za stranke* je plačilo za spletne strani, ki so na voljo stranki. Stranke, ki so se odločile za to storitev, lahko preko portala pregledajo financirane ali odkupljene račune in med drugim prejemajo poročila o obračunu.
- *Provizija za izterjavo* je plačilo, povezano z izterjavo računov, ki ga družba večinoma zaračunava dolžnikom, vendar pa v nekaterih primerih tudi svoji stranki.
- *Nadomestilo za hitro poplačilo* je plačilo za to, da družba stranki nudi možnost, da razpolaga s sredstvi hitreje, kot je običajna izplačilna praksa družbe.
- *Nadomestilo za bonitetno oceno* je plačilo za izdelavo bonitetnih ocen ob vzpostavitvi razmerja s stranko. To nadomestilo se zaračuna tako za

ugotavljanje bonitete stranke kakor tudi njenih strank iz računov, torej dolžnikov.

Vnaprejšnje davčno stališče glavnega davčnega urada z dne 25. oktobra 2022 za obdobje od 25. oktobra 2022 do 31. decembra 2023

(18) Glavni davčni urad je družbi v sporih o faktoringu s financiranjem računov in faktoringu s prodajo terjatev izdal vnaprejšnje davčno stališče z enako vsebino. Navedel je, da so nadomestila, ki jih družba zaračunava strankam, predmet DDV, če so pomenila protidajatev za upravljanje terjatev in storitev izterjave dolgov. Po mnenju glavnega davčnega urada faktorinška provizija, nadomestilo za limit, nadomestilo za hitro poplačilo, nadomestilo za bonitetno oceno in nadomestilo za vzpostavitev, ki jih zaračunava družba, delno pomenijo protidajatev za finančno storitev, ki je oproščena DDV.

(19) Glavni davčni urad je v svoji odločbi navedel, da je od trenutka, ko so terjatve odstopljene družbi kot zavarovanje za kredit, ki je bil dan stranki, ali ko je družba terjatve odkupila, račune mogoče veljavno plačati izključno družbi. Družba tako upravljala terjatve in spremljala prejeta plačila zanje. Prav tako ima možnost opravljati naloge v zvezi z izterjavo dolgov. Tako faktoring s financiranjem računov kakor tudi faktoring s prodajo terjatev naj bi bili torej storitvi, ki sta predmet DDV.

(20) Če pa družba svojim strankam nudi financiranje v okviru limita, povezanega s stranko, naj bi bila tako faktoring s financiranjem računov kot tudi faktoring s prodajo terjatev finančni storitvi v zvezi z dajanjem kredita, ki sta oproščeni DDV. Faktorinško provizijo, nadomestilo za limit, nadomestilo za hitro poplačilo in nadomestilo za bonitetno oceno naj bi bilo treba šteti za protidajatev za opravljanje te finančne storitve.

(21) Nadomestilo za vzpostavitev naj bi bilo plačilo za opravljanje storitev v zvezi z vzpostavitvijo in začetkom postopka za financiranje terjatev. Nadomestilo za vzpostavitev naj bi bilo torej protidajatev tako za opravljanje storitev, ki so predmet DDV, kakor tudi za opravljanje storitev, ki so oproščene DDV, zato ga je treba razdeliti na del, ki je predmet DDV, in del, ki je oproščen DDV.

Predmet postopka v glavni stvari

(22) Družba A Oy s svojo pritožbo pri Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) zahteva razveljavitev odločbe glavnega davčnega urada v delu, v katerem ta meni, da faktorinška provizija, nadomestilo za limit, nadomestilo za hitro poplačilo, nadomestilo za bonitetno oceno in nadomestilo za vzpostavitev, ki jih družba zaračunava za faktoring s financiranjem računov in faktoring s prodajo terjatev, v celoti ali delno pomenijo plačilo, zaračunano za finančno storitev, ki je v skladu s členom 41 Arvonlisäverolaki (zakon o davku na dodano vrednost) oproščena DDV. V novem vnaprejšnjem davčnem stališču naj bi bilo v zvezi s tem treba ugotoviti, da faktorinška provizija in ostala navedena nadomestila

pomenijo protidajatev za izterjavo dolgov, upravljanje terjatev ali druge storitve, ki so predmet DDV.

(23) Družba je za utemeljitev svojih navedb zatrjevala, da je glavni namen faktoringa s financiranjem računov pomagati strankam pri upravljanju njihovih terjatev, zagotoviti njihovo plačilo in jih izterjevati. Faktorinška provizija in druga navedena nadomestila, ki se zaračunajo za te dejavnosti, naj bi bilo treba kot celoto šteti za protidajatev za storitev, ki je predmet DDV. Če bi bilo treba nadomestila, zaračunana za te dejavnosti, v določenem delu šteti za protidajatev za finančno storitev, ki je oproščena DDV, bi lahko to veljalo le za nadomestilo za limit, saj je le to v odstotku izraženo plačilo za stranki odobren limit, torej za financiranje, ki ga lahko stranka na zahtevo pridobi.

(24) Po mnenju družbe faktoring s prodajo terjatev ni dajanje kredita, saj družba od strank odkupi njihove terjatve in dolžniško razmerje med družbo in stranko ne nastane. Pri tej storitvi stranki ni dan na razpolago kapital. Glede na vsebino te storitve naj bi bilo treba faktorinško provizijo in ostala omenjena zanjo zaračunana nadomestila v celoti šteti za plačilo, zaračunano za storitev, ki je predmet DDV.

(25) *Organ za varstvo pravic davčnih upravičencev* predlaga, naj se pritožbi ne ugodi. Po njegovih navedbah stranka pri faktoringu s financiranjem računov daje družbi zastavno pravico na svojih terjativah. Faktorinška provizija in nadomestilo za limit naj bi temeljili na tem, da ima stranka možnost od družbe za svoje terjatve dobiti kredit. Faktorinška provizija in druga zadevna nadomestila, ki se zaračunajo pri financiranju računov, naj bi pomenila protidajatev za dani kredit.

(26) Po mnenju organa za varstvo pravic davčnih upravičencev družba pri faktoringu s prodajo terjatev zaračuna plačilo za odkup terjatev, za katere so bili izdani računi. Šlo naj bi torej za izterjavo dolgov, ki je predmet DDV. Nasprotno pa naj bi se faktorinška provizija in ostala zadevna nadomestila ob upoštevanju obsega storitve štela za plačilo, ki je oproščeno DDV. V tem pogledu naj bi bila nadomestila protidajatev za to, da je bil stranki dan na razpolago kapital. V prid oprostitvi DDV naj bi govorilo dejstvo, da so vsa navedena nadomestila povezana s prenosom denarja z družbe na stranko. Te storitve naj bi bilo mogoče šteti za storitve, ki so ločene od odkupa terjatev.

Nacionalna zakonodaja in sodna praksa

Zakon o davku na dodano vrednost 1501/1993

(27) Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: Direktiva o DDV) in prej veljavna Šesta direktiva Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaj držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (v nadaljevanju tudi: Šesta direktiva) sta bili na Finskem preneseni z zakonom o davku na dodano vrednost 30.12.1993/1501, ki pričel

veljati 1. junija 1994 (zakon o davku na dodano vrednost 30.12.1993/1501, v nadaljevanju: AVL) vključno s poznejšimi spremembami.¹

(28) V skladu s členom 1, prvi odstavek, točka 1, AVL se za vsako prodajo blaga ali storitev, opravljeno na Finskem v okviru opravljanja gospodarske dejavnosti, državi plača davek na dodano vrednost.

(29) V skladu s členom 18, drugi odstavek, AVL se za prodajo storitve šteje opravljanje ali drugo zagotavljanje storitve za plačilo.

(30) V skladu s členom 41, AVL prodaja finančne storitve ni predmet davka na dodano vrednost.

(31) V skladu s členom 42, prvi odstavek, točka 2, AVL se za finančno storitev šteje dajanje kreditov in drugo zagotavljanje financiranja.

(32) V skladu s členom 42, prvi odstavek, točka 3, AVL se za finančno storitev šteje upravljanje kredita s strani kreditodajalca

Sodna praksa Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče)

(33) V zadevi, v kateri je bila izdana odločba Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) *KHO 2013:129*², je družba opravljala zlasti dejavnost faktoringa. Od svojih strank je odkupovala terjatve, za katere so bili izdani računi, in nosila tveganje neplačila, če dolžniki obveznosti niso izpolnili. Strankam je kot plačilo za storitev faktoringa zaračunavala letno nadomestilo za možnost uporabe storitev družbe, fiksno nadomestilo za upravljanje, povezano z računi, in v odstotkih izraženo plačilo, ki se je določalo glede na višino terjatev. Ob upoštevanju določb Direktive 2006/112/ES o DDV o prodaji finančnih storitev in izterjavi dolgov ter sodne prakse Sodišča, ki jih razlaga, je Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) štelo dejavnost družbe za izterjavo dolgov, ki je predmet DDV, in za katero se davčna oprostitvev za finančne storitve v smislu AVL in Direktive o DDV ne uporablja. Družba je morala za letno nadomestilo, nadomestilo za upravljanje in odstotno plačilo, ki jih je zaračunavala strankam, plačati DDV.

(34) V zadevi, v kateri je bila izdana odločba Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) *KHO 2022:17*³, je družba opravljala dejavnost tako imenovanega nepravega faktoringa, pri katerem ji je njena stranka odstopila svoje terjatve iz naslova dobav in storitev, ona pa ji je plačala znesek v višini

¹ https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=arvonliS%C3%A4vero_laki [Opomba prevajalca: sklicevanje na prečiščeno različico AVL v finščini]

² <https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/2013/201302530> [Opomba prevajalca: sklicevanje na citirano odločbo v finščini]

³ <https://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/2022/202200313h> [Opomba prevajalca: sklicevanje na citirano odločbo v finščini]

odsttopljenih terjatev, zmanjšan za plačilo, ki ga je zaračunala za storitev. Terjatve iz naslova dobav in storitev so družbi služile kot zavarovanje za znesek, ki ga je izplačala stranki. Računi, ki so bili odstopljeni družbi, so bili poravnani na račun družbe, ki je prevzela tudi opominjanje in izterjavo v primeru zamude dolžnika. Tveganje neplačila je ostalo pri stranki in družba je bila upravičena izterjati znesek terjatve od svoje stranke, če odstopljena terjatev iz naslova dobave in storitve ni bila poplačana – odvisno od pogodbe – v 14 do 30 dneh od datuma zapadlosti. Družba je kot protidajatev za storitev zaračunala stranki plačilo v odstotkih zneska terjatev, torej provizijo, in po potrebi nadomestilo za upravljanje, povezano z računi.

Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je v svoji odločbi KHO 2022:17 navedlo, da je bil stranki s storitvijo, ki jo je zanj opravila družba, dan na razpolago kapital, ki je ustrezal znesku njenih terjatev iz naslova dobav in storitev, čeprav njena lastna stranka še ni plačala. Dejavnost družbe naj bi bila po svoji naravi torej dajanje kreditov v smislu s člena 42, prvi odstavek, točka 2, AVL, oziroma dajanje kreditov v smislu člena 135(1)(b) Direktive o DDV. Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je menilo, da storitve dajanja kreditov, ki jo je opravljal družba, ni mogoče šteti za pomožno storitev k storitvi izterjave dolgov in da storitve nepravega faktoriranja, ki vključuje dajanje kreditov in izterjavo dolgov, za namene DDV ni mogoče obravnavati kot nedeljive gospodarske storitve. Davčno obravnavanje teh storitev naj bi bilo ločeno in samostojno. Zato družba ni bila dolžna plačati DDV od provizije, ki jo je zaračunala stranki, če je bila ta provizija protidajatev za dani kredit.

Upoštevana zakonodaja in sodna praksa Unije

Direktiva 2006/112/EG o DDV

(36) V skladu s členom 2(1)(c) Direktive o DDV so predmet DDV storitve, ki jih davčni zavezanec, ki deluje kot tak, opravi na ozemlju države članice za plačilo.

(37) V skladu s členom 9(1), prvi pododstavek, Direktive o DDV je „davčni zavezanec“ vsaka oseba, ki kjerkoli neodvisno opravlja kakršno koli gospodarsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat te dejavnosti. V skladu z drugim pododstavkom je „ekonomska dejavnost“ vsaka dejavnost proizvajalcev, trgovcev ali oseb, ki opravljajo storitve, vključno z rudarskimi in kmetijskimi dejavnostmi ter dejavnostmi samostojnih poklicev. Za ekonomsko dejavnost se šteje predvsem izkoriščanje premoženja v stvareh ali pravicah, ki je namenjeno trajnemu doseganju dohodka.

(38) V skladu s členom 24(1) Direktive o DDV pomeni „opravljanje storitev“ vsako transakcijo, ki ni dobava blaga.

(39) Člen 135(1)(b) Direktive o DDV določa, da države članice oprostijo dajanje kreditov in posredovanje v zvezi s krediti ter upravljanje kreditov s strani osebe, ki kredit odobri.

(40) V skladu s členom 135(1)(d) Direktive o DDV države članice oprostijo transakcije, vključno s posredovanjem, v zvezi z depoziti in tekočimi računi, plačili, transferji, dolgovi, čeki ali drugimi plačilnimi instrumenti, razen izterjave dolgov.

Sodna praksa Sodišča

Izterjava dolgov, zlasti pravi faktoring, in odkup terjatev

(41) Sodišče je v sodbi z dne 6. marca 2003, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring (C-305/01, EU:C:2003:377), ukvarjalo z obravnavo faktoringa z vidika DDV. Ta sodba se je nanašala na tako imenovani pravi faktoring, pri katerem se tveganje neplačila, povezano s terjatvami, ki jih je pridobila družba, prenese na družbo brez pravice do regresnega zahtevka od njene stranke. Sodba vsebuje tudi ugotovitve v zvezi z nepravim faktoringom.

(42) V skladu s sodbo je treba Šesto direktivo 77/388/EGS razlagati tako, da gospodarski subjekt, ki odkupuje terjatve in prevzema tveganje dolžnikovega neplačila, v zameno pa svojim strankam zaračunava provizijo, opravlja gospodarsko dejavnost v smislu členov 2 in 4 Šeste direktive. Poleg tega naj bi gospodarska dejavnost, v okviru katere gospodarski subjekt odkupuje terjatve in prevzema tveganje dolžnikovega neplačila, v zameno pa svojim strankam zaračunava provizijo, pomenila „izterjavo dolgov“ v smislu člena 13(B)(d), točka 3a. E. Šeste direktive, in je zato izključena iz davčne oprostitve, ki jo uvaja ta določba.

(43) Iz točk 15 in 17 do 18 te sodbe je razvidno, da je morala družba stranki izplačati nominalni znesek odkupljenih terjatev. Od izplačila sta se odšteli faktorinška provizija v višini 2% nominalne vrednosti in provizija *del credere* v višini 1%. Stranka se je zavezala tudi, da bo družbi plačala obresti. Štelo se je, da je prišlo do primera *del credere*, če podjetja, ki so bili dolžniki, zadevnega računa niso plačala več kot 150 dni od zapadlosti.

(44) V skladu s točkami 49 do 50 in 52 sodbe je družba za stranko opravila storitev, katere bistvo je bilo, da stranko razbremeni izterjave dolga in tveganja neplačila dolga. Faktorinška provizija in provizija *del credere* naj bi bili dejanska protidajatev za gospodarsko dejavnost, ki jo opravlja družba, in sicer za storitve, ki jih je opravila za stranko. Dejavnosti pravega faktoringa, kot so te v obravnavani zadevi, naj bi spadale na področje uporabe DDV.

(45) Iz točke 75 sodbe izhaja, da je treba izjeme od določbe o odstopanju, to je od davčne oprostitve, razlagati široko. V angleški in švedski jezikovni različici je izraz „faktoring“ na koncu člena 13(B)(d), točka 3, Šeste direktive zajemal tako pravi kot tudi nepravi faktoring. Iz točke 77 sodbe izhaja, da je treba tudi pojem „izterjava dolgov“, ki je uporabljen v drugih jezikovnih različicah, razlagati tako, da zajema vse oblike faktoringa. Po svoji objektivni naravi je faktoring namenjen predvsem poplačilu in izterjavi dolgov. Zato je treba faktoring – ne glede na

različne načine izvajanja – šteti le za podpomenko splošnejšega pojma „izterjav dolgov“.

(46) V skladu s sodno prakso Sodišča se pojem „izterjava dolgov in faktoring“ v smislu člena 13(B)(d), točka 3, Šeste direktive, nanaša na finančne transakcije, katerih namen je plačilo denarnega dolga (prim. sodbo Sodišča z dne 28. oktobra 2010, Axa UK plc (C-175/09, EU:C:2010:646, točka 31 in zgoraj navedeno sodbo C-305/01, točka 78).

(47) V skladu s sodbo Sodišča z dne 14. julija 2011, GFKL Financial Services (C-93/10, EU:C:2011:700), je treba člena 2, točka 1, in 4 Šeste direktive razlagati tako, da gospodarski subjekt, ki na svoje tveganje odkupi slabe terjatve po ceni, ki je nižja od njihove nominalne vrednosti, ne opravi storitve za plačilo v smislu člena 2, točka 1, in ne opravlja gospodarske dejavnosti, ki bi spadala na področje uporabe te direktive, če je razlika med nominalno vrednostjo navedenih terjatev in njihovo odkupno ceno odraz dejanske ekonomske vrednosti zadevnih terjatev ob odstopu.

(48) Sodišče se je v točkah 21 in 22 te sodbe sklicevalo na svojo odločitev v zadevi MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring in opozorilo, da se je prevzemnik terjatev zavezal, da bo za odstopnika opravljal storitve faktoringa, za kar je dobil plačilo, namreč faktorinško provizijo in provizijo *del credere*. Iz dejanskega stanja v zadevi GFKL Financial Services pa izhaja, da prevzemnik terjatev – drugače kot v zadevi, v kateri je bila izdana sodba MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring – od odstopnika ni prejel nobene protidajatve, tako da se je štelo, da ni opravljal niti gospodarske dejavnosti v smislu člena 4 Šeste direktive, niti ni opravljal storitve v smislu člena 2, točka 1, te direktive.

Dajanje kreditov

(49) V skladu s sodno prakso Sodišča so transakcije, ki so na podlagi določbe člena 135(1)(b) Direktive o DDV oproščene plačila davka, opredeljene glede na naravo opravljenih storitev, ne pa glede na to, kdo jih opravlja ali prejema, zato uporaba teh oprostitov ni odvisna od statusa subjekta, ki zagotavlja te storitve (glej na primer sodbo Sodišča z dne 17. decembra 2020, Franck d. d., Zagreb (C-801/19, EU:C:2020:1049, točka 34).

(50) V skladu s točko 35 sodbe v zadevi Franck (C-801/19) je treba zlasti navedbo „dajanje kreditov in posredovanje v zvezi s krediti“ iz navedene določbe razlagati široko, zato njenega obsega ni mogoče omejiti le na posojila in kredite, ki jih odobrijo banke in finančne institucije. Taka razlaga je namreč podprta s ciljem skupnega sistema, uvedenega z Direktivo o DDV, s katerim se zlasti želi zagotoviti enako obravnavanje davčnih zavezancev.

(51) V točki 36 te sodbe je navedeno, da iz sodne prakse Sodišča izhaja, da dajanje kreditov v smislu člena 135(1)(b) Direktive o DDV pomeni zlasti dajanje na voljo kapitala proti plačilu. V skladu s točko 37 te sodbe ni mogoče izključiti

drugih oblik protidajatev, če je tako plačilo med drugim zavarovano s plačilom obresti.

(52) Sodišče je v točki 38 sodbe z dne 6. oktobra 2022, O. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez O (C-250/21, EU:C:2022:757), v zvezi s podudeležencem iz pogodbe, ki je bila v tej zadevi obravnavana, navedlo, da je okoliščina, da je podudeleşenec izpostavljen morebitnim izgubam in tako nosi kreditno tveganje, neločljivo povezana z vsako transakcijo dajanja kredita, ne glede na to, ali to tveganje izhaja iz tega, da dolžniki ne plačajo terjatev, katerih prihodki so nanj preneseni, ali iz plačilne nesposobnosti njegovega neposrednega sopogodbenika.

Sestavljene storitve in nedeljivost storitev ali samostojnost storitev

(53) Sodišče je v več sodbah obravnavalo vprašanje, ali je treba skupek elementov in dejanj, ki jih obsega posamezna transakcija, v okviru uporabe Direktive o DDV šteti za eno ali več transakcij, in kakšen vpliv ima to na primer na obdavčljivost prodaje. Glej na primer sodbe Sodišča z dne 19. julija 2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484); z dne 2. julija 2020, Blackrock Investment Management (UK) (C-231/19, EU:C:2020:513), in z dne 25. februarja 1999, Card Protection Plan Ltd (CPP) (C-349/96, EU:C:1999:93).

Potreba po predložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe

(54) Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) predpostavlja, da je treba factoring s financiranjem računov šteti za opravljanje storitev za plačilo, ki spada na področje uporabe Direktive o DDV. Vendar Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) meni, da v določeni meri ni jasno, kako je treba razlagati določbe Direktive o DDV o oprostitvi DDV v zvezi z različnimi nadomestili, zaračunanimi za takšno storitev.

(55) Po mnenju Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je potrebna zlasti razlaga, kako je treba ob upoštevanju različnih določb Direktive o DDV in sodne prakse Sodišča glede njene razlage davčno obravnavati factoring s prodajo terjatev, ki je predmet te zadeve. Potreba po razlagi se nanaša zlasti na vprašanje, ali je treba šteti, da faktor, ki odkupi terjatve od svoje stranke, hkrati prodaja tej stranki storitve, ki delno spadajo na področje uporabe Direktive.

(56) Sodba v zadevi C-305/01, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, in razlaga, ki jo je Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) že povzelo v odločbi KHO 2013:129, nakazuje, da se nadomestila, ki jih družba zaračuna pri faktoringu s prodajo terjatev, nanašajo na izterjavo dolgov in so torej predmet DDV. Vendar je ta razlaga v več pogledih problematična.

(57) V skladu s sodbo v zadevi C-93/10, GFKL Financial Services, nakup slabih terjatev na svoje tveganje po ceni, ki je nižja od njihove nominalne vrednosti, ne pomeni opravljanja storitev za plačilo, ki spadajo na področje uporabe Direktive o DDV v smislu člena 2(1)(c) in člena 9 Direktive o DDV. Čeprav se factoring s

prodajo terjatev, ki je predmet obravnavane zadeve, ne nanaša na slabe terjatve, ampak na terjatve, ki bodo v plačilo zapadle v prihodnosti, se Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) sprašuje, ali je s to okoliščino mogoče pojasniti različne zaključke v zadevah C-305/01 in C-93/10. Enako velja za formalno vprašanje, ali sta se stranki ločeno dogovorili za določeno plačilo, ali pa je to neposredno upoštevano v nakupni ceni terjatev.

(58) Faktorinška provizija, ki jo je v tej zadevi zaračunala družba, je tem višja, čim daljši je dogovorjeni rok za plačilo financirane terjatve iz računa. Mogoče je sprejeti stališče, da gre pri obeh oblikah faktoringa za postavko, ki ima značaj obresti, in tako kot glavni davčni urad ugotoviti, da je faktorinška provizija pri obeh oblikah faktoringa protidajatev za finančno storitev. Alternativno bi bilo pri faktoringu s prodajo terjatev mogoče šteti, da faktorinška provizija z vidika zakonodaje o DDV sploh ni nadomestilo, ki ga podjetje zaračuna stranki, temveč prilagoditvena postavka, s katero se nakupna cena terjatve prilagodi na njeno diskontirano sedanjo vrednost, tj. na njeno dejansko ekonomsko vrednost.

(59) Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) poudarja, da je v zadevi C-305/01, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, družba za faktoring svojim strankam obresti zaračunavala tudi še po tem, ko jim je zaračunala fiksna nadomestila. Med družbo za faktoring in stranko je torej tudi po tem še obstajalo vzajemno pravno razmerje. V obravnavanem primeru se pri faktoringu s prodajo terjatev imetništvo terjatve skupaj s tveganjem neplačila neposredno prenese s stranke na družbo, ta pa stranki po tem ne zaračuna več nobenih obresti ali drugih plačil. Ukrepi družbe za izterjavo, izvedeni po tem, se nanašajo na njeno lastno terjatev.

(60) Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) poudarja tudi, da v nobeni jezikovni različici trenutno veljavne Direktive 2006/112/ES o DDV faktoring poleg izterjave dolgov ni več izrecno omenjen.

(61) Po mnenju Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je v zadevah C-305/01, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, in C-175/09, Axa UK, glede oprostitev, povezanih s finančnimi storitvami, šlo za razlago člena 13(B)(d) Šeste direktive in zlasti njegove točke 3. Ta [določba] ustreza členu 135(1)(d) veljavne Direktive o DDV. V sodbah pa ni bila preučena določba o oprostitvi pri dajanju kreditov, ki ustreza členu 135(1)(b) Direktive o DDV.

(62) Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) meni, da je treba razložiti vprašanje, ali gre zlasti tudi pri tistem delu faktoringa, pri katerem družba prejme plačilo, ki ima značaj obresti, za storitev izterjatve dolgov, za katero je treba šteti, da je predmet DDV. V zadevi C-305/01, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, ni bilo treba odločiti o tem, ali so obresti, ki so bile plačane na podlagi dnevnega stanja dolgov, predmet DDV.

(63) Glede na informacije, pridobljene v obravnavani zadevi, faktoring v finski davčni praksi ne glede na odločbo Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) KHO 2013:129 delno šteje za izterjavo dolgov, ki je predmet DDV, delno

pa za oproščeno dajanje kreditov ali drugo zagotavljanje financiranja. Vnaprejšnje davčno stališče glavnega davčnega urada je očitno v skladu z davčno prakso na Finskem.

(64) Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) je v svoji odločbi KHO 2022:17 v zvezi z nepravim faktoringom navedlo, da iz sodne prakse Sodišča ni mogoče sklepati, da je dajanje kredita v okviru faktoringa del storitve, ki je predmet DDV, in da je storitev, ki se prodaja pod imenom faktoring, v vseh primerih predmet DDV. Ali gre za dejavnost, ki je predmet DDV, ali za finančno storitev, ki je v celoti ali delno oproščena, je treba odločiti v vsakem primeru posebej, pri čemer se upošteva narava dejavnosti.

(65) Mogoče si je predstavljati, da je storitev faktoringa predvsem financiranje, ki ima delno značaj kredita, in ki ni tako tesno povezana s storitvijo upravljanja terjatev ali izterjave dolgov, ki je glede na okoliščine primera lahko povezana s faktoringom in je predmet DDV, da bi tvorili nedeljivo storitev. To velja zlasti za faktoring s financiranjem računov. Obravnavanje faktoringa kot dejavnosti, ki je v celoti predmet DDV, bi povzročilo tudi različno obravnavanje raznih dejavnosti financiranja in dajanja kreditov z vidika DDV.

(66) Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) meni, da obravnavanje faktoringa z vidika DDV v različnih državah članicah ni enotna. Očitno obstajajo razlike v davčni obravnavi, na primer med Finsko in Švedsko.

(67) Družba izpodbija stališče glavnega davčnega urada pred Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) v delu, v katerem ta meni, da strankam zaračunana faktorinška provizija oz. druga nadomestila pomenijo protidajatev za davka oproščeno finančno storitev, ki se nanaša na dajanje kredita. Po mnenju družbe tako faktoring s financiranjem računov kakor tudi faktoring s prodajo terjatev pomenita upravljanje terjatev in izterjavo dolgov, ki je v celotnem obsegu predmet DDV.

(68) V skladu s členom 42, prvi odstavek, točka 2, AVL, se za oproščeno finančno storitev ne šteje le dajanje kreditov, ampak tudi drugo zagotavljanje financiranja.

(69) V določbi Direktive o DDV o oprostitev drugo zagotavljanje financiranja ni omenjeno. Če bi bilo treba Direktivo razlagati tako, da oprostitev ne velja za plačila, ki so predmet obravnavane zadeve, nacionalnega zakona morda ne bi bilo mogoče razlagati popolnoma v skladu z Direktivo. V tem primeru bi bilo morda treba preučiti tudi, ali so zadevne določbe Direktive dovolj jasne in neomejene, da jim mora biti na zahtevo davčnega zavezanca priznan neposredni učinek.

(70) Ker je za odločitev v sporu potrebna razlaga člena 2(1)(c), člena 9(1) in člena 135(1)(b) in (d) Direktive o DDV, je treba Sodišču predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

(71) Predlog za sprejetje predhodne odločbe se lahko omeji na faktorinško provizijo in nadomestilo za vzpostavitev. Ko bo v zvezi z njima jasno, kakšna je pravilna razlaga prava Unije, lahko Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) na podlagi te razlage presodi o navedbah v zvezi z drugimi plačili.

(72) Družba A Oy in organ za varstvo pravic davčnih upravičencev sta se izrekla o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, naslovljenim na Sodišče

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Kadar družba za faktoring od stranke odkupi terjatve, za katere so bili izstavljeni računi in ki bodo v plačilo zapadle v prihodnosti, tako, da se tveganje neplačila teh terjatev prenese s stranke na to družbo (faktoring s prodajo terjatev):

a) Ali je treba faktorinško provizijo, izraženo v odstotku, ki jo družba zaračuna za vsako terjatev, ki je predmet sporazuma, šteti za prilagoditveno postavko prodajne cene v povezavi z nakupom terjatev oz. za drugo postavko, ki ne spada na področje uporabe Direktive o DDV, ali

b) je treba člen 2(1)(c) in člen 9 Direktive o DDV razlagati tako, da družba za svojo stranko v zameno za faktorinško provizijo, navedeno v točki 1 a), opravi storitev za plačilo, ki spada na področje uporabe Direktive o DDV?

2. Ali je treba fiksno nadomestilo za vzpostavitev, ki je v okviru faktoringa s prodajo terjatev stranki zaračunano za vzpostavitev in začetek postopka faktoringa, šteti za protidajatev za stranki prodano storitev, ki spada na področje uporabe Direktive o DDV?

3. Če je treba plačili, navedeni v točkah 1 in 2, ki se zaračunata v okviru faktoringa s prodajo terjatev, šteti kot protidajatev za opravljanje storitve, ki spada na področje uporabe Direktive o DDV:

a) Ali je treba člen 135(1)(b) Direktive o DDV o dajanju kreditov ali člen 135(1)(d) te direktive o transakcijah v zvezi s plačili ali dolgovi razlagati tako, da je treba faktorinško provizijo ali nadomestilo za vzpostavitev, ki sta zaračunana stranki, šteti za protidajatev oproščeni prodaji storitve, ali

b) je treba člen 135(1)(d) Direktive o DDV razlagati tako, da gre za protidajatev za storitev izterjatve dolgov, za katero je treba šteti, da je predmet DDV, oziroma za protidajatev za drugo storitev, ki je predmet DDV?

4. Kadar družba za faktoring svojim strankam z danim kreditom zagotovi financiranje tako, da se strankine terjatve, za katere so bili izdani računi, uporabijo za zavarovanje za financiranje, ki ga je zagotovila družba (faktoring s financiranjem računov):

a) Ali je treba člen 135(1)(b) Direktive o DDV o dajanju kreditov ali člen 135(1)(d) te direktive o transakcijah v zvezi s plačili ali dolgovi razlagati tako, da je treba faktorinško provizijo, ki je stranki zaračunana za vsako terjatev, ki je predmet sporazuma, in fiksno nadomestilo za vzpostavitev, zaračunano za vzpostavitev in začetek izvajanja sporazuma o faktoringu, vsaj delno šteti za protidajatev za prodajo oproščene storitve, ali

b) je treba člen 135(1)(d) Direktive o DDV razlagati tako, da gre za protidajatev za storitev izterjatve dolgov, za katero je treba šteti, da je predmet DDV, ali za protidajatev za drugo storitev, ki je predmet DDV?

5. Ali je v primeru, da je treba faktorinško provizijo ali nadomestilo za vzpostavitev, ki sta zaračunana v okviru faktoringa s prodajo terjatev ali faktoringa s financiranjem računov, v skladu s točkama 3. ali 4. v celotnem obsegu šteti za protidajatev za storitev, ki je predmet DDV, z direktivo tako jasno in neomejeno določeno, da je storitev predmet DDV, da ji mora biti na zahtevo davčnega zavezanca priznan neposredni učinek, čeprav oprostitev, določena v nacionalnem zakonu o DDV, poleg dajanja kreditov vključuje tudi drugo zagotavljanje financiranja?

Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče) bo po prejemu predhodne odločbe Sodišča o zgoraj navedenih vprašanjih v zadevi sprejel končno odločitev.

Korkein hallinto-oikeus (vrhovno upravno sodišče):

[...] (ni prevedeno)